

Itilliarsummi ikerasaliortoqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqtigiit)

Pillugu

Sanaartornermut ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassanneerpeqarnerani tunniunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Partii Naleraq

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Itilliarsummi ikerasaliortoqarnissaanut Naalakkersuisut siunnersuutikkut peqquneqarput.

2. Siunnersuutip inatsisartuni siullermeerneqarnera

Partiit siunnersuummut tapersiinerat assigiinngitsoq ataatsimiititaliap aallarniutigalugu oqaatigissavaa. Siunnersuutip imarisaa piviusunngortinneqarnissaanut tunngavissaqanngitsoq Naalakkersuisut akissuteqaamminni isumaqarput. Akerlianik allannguutissatut siunnersuummut matumunnga tunngatillugu allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissamik tunngavissaqarlutik Naalakkersuisut isumaqarput.

Nunatta kujataani angallannermut pissutsit atuuttut nalinginnaasut eqqartorneqarputtaaq, aningaasaleeqqinnikkut angallannermut kiffartuussinissamut isumaqtigiissutinik

pitsanngorsaasoqarsinnaasoq ilaatigut oqaatigineqarluni. Angallannerup pilersaarusionerqarnerani eqqarsaatigisassarpassuaqartoq Sanaartornermut Ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq. Taamatut nalinginnaasumik annertuumillu oqallinneq aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma aalajangersimasumik nalilivigineqarnissaanut tunngavissatut atussallugu siunertamut naleqqutinngitsutut isumaqarfiginarmat Sanaartornermut Ataatsimiititaliamit tassunga atatillugu innersuussutigineqassaaq. Oqallinneq tunngavigalugu siunnersuut Sanaartornermut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugu innersuussutigineqarpoq.

2.1 Naalakkersuisut allanguutissatut siunnersuutaat

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip siullermeerneqarnerani Naalakkersuisut tulluuttutut allanguutissatut siunnersuuteqarputfremkom under 1. behandlingen af beslutningsforslaget med følgende beslutningsforslag:

”Itilliarsummi ikerasaliornissaq pillugu aalajangiinissamut tunngavissanik naammattunik suliaqarnissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, tassani pingaartumik aningaasaqarnikkut periarfissaqarfiusut, pinngortitamut sunniutaasussanik misissueqqissaarneq aamma imarsiornerup isumannaatsuunissaa nalilersorneqassallutik, aammalu taakkua immikkoortunut pilersaarutitaqartumik attaveqaatigiinnermut nunap immikkoortuani aamma nunami namminermit pilersaarummi ilanngunneqartussanngorlugit, tassani aamma ikerasaliornissamut kommuniq aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni akisussaaffiup agguagaanera allassimassalluni.”

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

2017-mi Inatsisartunit immikkoortoq 51¹-ip suliarinerani ajornartorsiummut assingusoq eqqartorneqarmat Sanaartornermut Ataatsimiititaliap maluginiarpa.

UKA2017/51-ip suliarineranut atatillugu taamanilu Sanaartornermut Ataatsimiititaliamit aalajangiiffissassatut siunnersuut tapersorsorneqarpoq allanguutissatulli siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussippot. Allanguutissatut siunnersuutip malitsigisaanik **”Kalaallit Nunaanni imarsiornermut atugassanik ikerasaliornissamik pisariaqartitsineq**

¹ Itilliarsummi ikerasaliortoqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, N 60.614 W45.46.622..

https://ina.gl/dvd/FM2017/pdf/media/2530405/pkt51_fm2017_bf33_ikerasaliornissaq_sn_1beh_da.pdf

pillugu nassuiaat² agguanneqarpoq. UPA2019-mi nassuiaat agguanneqarpoq. Taamaattumik aalajangiiffigisassatut siunnersuut pineqartoq nassuiaatip imarisaa tunngavigalugu Sanaartornermut Ataatsimiititaliaq naliliissamaarpoq.

Piffissaq angalanermut atorneqartartoq takornariaqarnermillu ineriartortitsinermi periarfissat amerlanerusut minnerunngitsumillu immakkut angalasunut isumannaatsumik angallannerup nukittorsarneqarnissaa innuttaasunut iluaqutaassasoq siunnersuuteqartup tikkuarmagu Sanaartornermut Ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Siunnersuuteqartup aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarnermini aningaasatigut kingunerisinnaasai tikkuarmagit ataatsimiititaliamit taamatuttaaq maluginiarneqarpoq. Ikerasaliassalli qanoq tukimut takitiginissaanik ititiginissaanillu siunnersuuteqartoq kissaateqarnersoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummi takuneqarsinnaanngilaq. Nassuiaammi qupp. 34 naapertorlugu tukimut takissusissaa itissusissaanullu tunngasutillit suliniummi ataatsimut isigalugu aningaasalersornissaanut pingaaruteqartorujussuupput. Nassuiaammi ima allaqqasoqarpoq:

*” Misissueqqissaarnermi matumani missingersuusiarineqartunut tukimut takissutsinut nalinginnaasunut aammalu nunat portussusaannik agguaqatigiissitsinermi missiliukkat allaaserineqartut tunngavigineqarput. Tukimut takissuseq aminnerulersinneqarpat, tamanna missingersuutit appasinnerulernerinik kinguneqassaaq. Taamatuttaaq misissueqqissaarnermi matumani nunat portussusaannut agguaqatigiissitsilluni naliliinerit annertuumik nalorninartogartinneqarput, sumiiffimmi pineqartumi nunap assingi misissueqqissaarnermut tunngavigineqartut 100 m-ikkaarlugit portussusiligaammata. Nunat portussusaat annikinneruppata, tamanna missingiusiarineqartut appasinnerulernerinik kinguneqassaaq.”*³

Orbicon Arctic A/S naapertorlugu siunissami Itilliarsummi ikerasaliortoqarnissaanut tukimut takissusissaanut itissutsinullu tunngassutillit pingaarnertut siullertullu tunngaviusumik qulaajarneqartariaqarput, taakkuummata suliniummi sanaartornermut aningaasartuutissanut katillugit qanoq annertutiginissaanut aalajangiisussat. Naalakkersuinikkut aaqqiissutissatut kissaatigineqartut apeqqutaallutik sanaartornermut aningaasartuutissat 50 miliuuniniit 250 miliuunit koruunillu akornanniissinnaasut nalunaarusiami allassimavoq.

3.1 Siunnersuummut tunngatillugu kommuninit pisariaqartinneqartutut allaaserineqarsimasut.

² <https://intra.ina.gl/media/2541599/redegoerelse-om-behovet-for-kanaler-til-brug-for-soefarten-i-groenland-2019-da.pdf>

³ <https://intra.ina.gl/media/2541599/redegoerelse-om-behovet-for-kanaler-til-brug-for-soefarten-i-groenland-2019-da.pdf>. Qupp.34

Ikerasaliat pilersinneqarnissaat pillugit nassuiaasiortut oqarasuaatikkut oqaloqatiginninnerit apeqqutit immersorlugit akisassat atorlugit siunissami ikerasaliornissanut tunngassuteqarsinnaasut assigiinngitsut ersarissarniarsimavaat. Kommunit apeqqutit immersorlugit akisassat atorlugit najukkani ikerasaliornissamut kissaataannut tunngassutillit tulliuttut ilisimatitsissutigeqqullugit qinnuigineqarsimasut nassuiaammi ilaatigut takuneqarsinnaavoq:

- Itissusissatut pisariaqartitat
- Sømilit sipaagassat
- Angallattut akulikissusaat

Naasuiaammi qupperneq 7-mi tabel 4-mi takuneqarsinnaavoq, Itilliarsummut tunngatillugu maannakkut angalaffigineqartartumi angallattut akulikissusaannut (sap. Ak. Angallatit qassiuneri) imarsiornermi isumannaassusermut tunngasut (angallatit ajornartorsiortut) pillugit Kommune Kujalleq paasissutissanik takussutissaqartitsisinnaasimannngimmat. Siunissami Itilliarsummi ikerasaliornissamik najukkani pisariaqartitsisoqarneranik ersersitsisumik taamaalilluni saqqummiussisoqanngilaq. Najukkani pisariaqartinneqartut itinerusumik misissorlugillu nalunaarsorneqassasut misissueqqaarnernullu ilaatinneqartariaqartut Orbicon Arctic A/S-imit kaammattuutigineqarpoq.

3.2 Ikerasaliornissamut atatillugu piginnaasut akisussaasullu

Nassuiaammi qupperneq 32-mi "Aningaasaqarneq" pillugu immikkoortumi ilaatigut atuarneqarsinnaavoq:

" Ikerasaliornissaq Namminersorlutik Oqartussat, kommunit imaluunniit namminersortut suliassarineraat suli maannamut inissinneqanngilaq, taamaattumillu Aningaasanut Inatsimmi tamatumunnga aningaasanik immikkoortitsisoqarsimanani.

Ikerasaliortoqassappat, tamatumunnga atatillugu aningaasaliissutit pingasunut avinneqarnissaat misissuiffigineqassaaq. Taakku misissueqqaarnernut pilersaarummut, pilersaarusernermut sanaartornernullu tunngasuupput. Immikkoortut annersaat imminnut ataqatigiipput. Misissueqqaarnerit suliassamut missingiutip sukumiisup suliarineqarnissaanut aammalu pilersaaruserneq sanaartornissamut missingiutip sukumiisup suliarineqarnissaanut tunngaviliisussaapput.⁴"

⁴ <https://intra.ina.gl/media/2541599/redegoerelse-om-behovet-for-kanaler-til-brug-for-soefarten-i-groenland-2019-da.pdf> qupp.32.

Ikerasaliornermi Namminersorlutik Oqartussat kommunilluunniit qanoq annertutigisumik suliaqassanersut ersarinnngitsoq siuliini allassimavoq. Tamanna tunngavigalugu siunissami ikerasaliassatut suliasat Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni kikkut akisussaansaannut tunngassutillit qulaajarneqarnissaat pisariaqarsorinarpoq.

Ikerasaliorsinnaanermut suliasanut ukioq manna aningaasanut inatsimmi aningaasanik aamma immikkoortitsisoqarnikuunngilaq. Attaveqatigiinnermi aqqissuussinermi suliasat immikkoortunut pilersaarutitut nuna tamakkerlugu pilersaarutitut aamma nunap ilaanut pilersaarutitut suliniutip pilersaarutitut inissinneqarnissaannut tunngassutillit inissinneqartariaqartut Naalackersuisut akissutuminni ilaatigut oqaatigaat.

Inatsisartut UPA19-mi Sanaartornermut Ataatsimiititaliap immikkoortumut 32-mut allannguutissatut siunnersuut akuersissutigimmagu tamatumunnga atatillugu eqqaasitsissutigineqassaaq. Taamani Sanaartornermut Ataatsimiititaliaasimasup allannguutissatut siunnersuutaa ima imaqarpoq:

” Naalackersuisut pisussaatinneqassasut qulakkiissallugu, Namminersorlutik Oqartussat ataanni kommunit oqaloqatiginerisigut; aqquserngit sanaartornissaat siunertaralugu ataatsimut aqqissuussamillu ilisimasanik katersuiviulissasoq taamaaliornikkut, nunami attaveqatigiinnerup aqqissugaanera tamarmi ataatsimut ataqatigiissaarneqassasoq pitsaanerpaamillu maannakkut atuuttunik siunissamilu immikkoortunut pilersaarutitut naapertuuttunik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”⁵

Attaveqatigiinnermut nunallu immikkoortuani pilersaarutit Inatsisartunit UPA2019/32-mi akuersissutigineqarnerani ataatsimut aqqissuussamik nunami attaveqatigiinnerullu tamarmi ataatsimut ataqatigiissaarneqarnissaanik anguniarneqartut aalajangiiffigisassatut siunnersuummi uani (UKA2019/44) ilusimisut iluseqartumi amigaatigineqarpoq.

Immikkoortoq 5-mimi ataatsimiititaliaq inassuteqarumaarpoq.

5

https://ina.gl/dvd/FM2019/pdf/media/2541297/pkt32_fm2019_bf33_aqqusinissaq_sisimiut_kangerlussuaq_bet_2_beh_da.pdf

5

4. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai.

Nassuiaat 2019-meersoq tunngavigalugu siunnersuuteqartup suliniutip aningaasatigut kingunerisinnaasai annertussusissaat qanorlu inissisimanissaat naatsorsorniarsimagai ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Aallaavittut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit taparserneqarsinnaavoq. Taamaammatt suliap siuariartornissaa eqqarsaatigalugu aalajangernissamut tunngavissap qaqugu naammassineqarnissaata ilanngunneqarnissaa ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Taamaammatt ataatsimiititaliap Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut allannguutissatut siunnersuummini aalajangernissamut tunngavissiissummut piffissamik killiliinissaq ilannguppaa.

Siuliini allassimasut tunngavigalugit ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppaa:

”Itilliarsummi ikerasaliornissaq pillugu aalajangiinissamut tunngavissanik naammattunik suliaqarnissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, tassani pingaartumik aningaasaqarnikkut periarfissaqarfiusut, pinngortitamut sunniutaasussanik misissueqqissaarneq aamma imarsiornerup isumannaatsuunissaa nalilersorneqassallutik, aammalu taakkua immikkoortunut pilersaarutitaqartumik attaveqatigiinnermut nunap immikkoortuani aamma nunami namminerimi pilersaarummi ilanngunneqartussanngorlugit, tassani aamma ikerasaliornissamut kommunip aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni akisussaaffiup agguagaanera allassimassalluni. Aalajangernissamut tunngavissaq 2020-mi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni Inatsisartunut nassiunneqassaaq.”

11.03.2020

UKA2019/Imm. 44
UPA2020/Imm.44

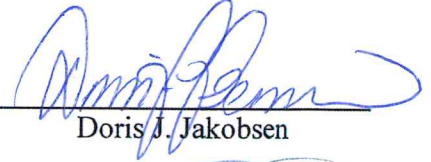
Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisuummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiitaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

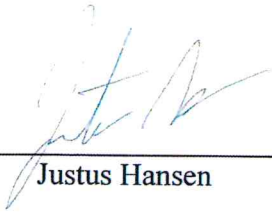
Anders Olsen
Siulittaasoq

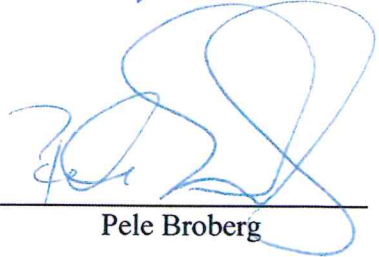
Aqqaluq B. Egede
Siulittaasup tullia

Doris J. Jakobsen

Justus Hansen

Pele Broberg